

Innanför - Utanför

Flickan som snart ska bli fri vaknar av att hon fryser. Hon drar upp knäna mot hakan och kramar dem med sina bara, blåslagna armar. Sönnen och drömmarna försvinner allt längre bort allteftersom den bitande kylan gör hennes tankar klarare. Hon söker med blicken upp längs den vita betongväggen. Där, en meter ovanför den hårda britsen som är hennes säng ser hon dem som ett mönster i det vita. Ettusennittiofyra tunna, gråa bågar. Ettusennittiofyra märken efter den tumnagel som hon varje dag skrapat mot den skrovliga ytan för att göra ett nytt märke, ett nytt märke för en ny dag. En dag som visserligen var en annan dag än den föregående, en annan än de som skulle komma men som i praktiken var exakt likadan. Ända tills idag. Idag är en annorlunda dag. Idag ska hon uppleva de första skälvande timmarna av de tusentals som ska utgöra ett nytt liv. Livet utanför fängelset.

Flickan som snart ska bli fri sätter sig upp och låter benen glida över britsens kant och hänga där lealösa. Hennes tunna fingrar kramar om kanten så hårt de förmår, som för att förhindra att hon skulle falla tillbaka mot kudden och somna om. Flickan är trött, orkar inte sträcka på sig. Ryggen är böjd, huvudet hänger mot bröstet likt en tung frukt på en alltför spinkig gren. I morgnansolens sken genom gallret är hennes silhuett likt en trasdockas. Lappad. Lagad. Men ändå, trasig. På flera timmar rör hon sig inte. Hon behöver inte. Att sitta stilla i några timmar spelar ingen roll när man spenderat år på samma ställe. När solen tinat hennes frusna kropp och tankarna samlats låter hon fotsulorna möta golvet. Händerna släpper sitt krampaktiga grepp, det rusande blodet fyller hennes muskler med nya krafter och hon drar sig bort mot den motstående väggen.

Den orangea overallen som hon plockar upp från golvet vecklar hon vant ut för ettusennittiofjärde gången. Långsamt låter hon det sträva tyget stryka hennes ben och bädda in hennes kropp. Hon låter sina naglar rispa mot insidan av ärmarna innan hennes händer återvänder ut i morgonljuset och försiktigt trycker de vita gummknapparna genom sina hål. Med varsamma rörelser samlar hon sitt långa ljusa hår i en tofs. Stryker sin nacke för att samla de testar som smitit undan och virar dem runt gummibandet. Drar en hand över pannan för att föra undan luggen från ögonen och låter pekfingret dröja vid det högra ögonbrynet. Känna på hålet efter den piercing som en gång var där, det hål som nu nästan helt växt ihop. Det hål som tiden läkt.

Flickan som snart ska bli fri går fram till sitt fönster. Smeker de järnrör som en gång skiljde henne från det liv hon förut levde. Livet på utsidan. Livet innan fängelset. Det livet var ett bra liv. Hon hade en familj som älskade henne över allt annat. En mamma och en pappa som gav henne allt hon behövde och mer. En äldre bror som skyddade henne och delade med sig av sina lärdomar och misstag. Hon hade vänner och även om de inte var många så kände de henne väl, hon litade på dem och de på henne. De järnrör som nu är hårda och oböjliga under hennes fingrar skiljer henne idag från något annat. De skiljer henne från det liv hon ska leva. Det liv som hon ska möta om några timmar och om vars innehåll hon nästan inte vet någonting. Hennes familj finns kvar och de älskar henne fortfarande, de längtar efter henne och hon efter dem. Hon pratade med dem alla tre igår kväll. Vännerna däremot, de försvann i samma stund som friheten. Hon klandrar dem inte. För dem är hon en brottsling nu. Någon som gjort bort sig, skämt ut sig, förstört mer än vad som kan repareras. Att hon inte menade det, att hon ångrar sig mer än hon kan säga och att ingen kan hata henne mer än vad hon själv gjort, det gör ingen skillnad. De är vänner som inte kommer tillbaka och det får hon leva med. Även om det blir tufft.

När en nyckel vrids om i låset rycker flickan till och vänder sig om. Den tunga dörren öppnas på vid gavel och den kraftigt överviktiga vakten talar bestämt om att det är dags för frukost. Som om hon inte lärt sig rutinerna vid det här laget. Flickan lämnar sin cell och går ut i korridoren. Hon följer med strömmen av orangeklädda, besegrade individer som en gång var mänskliga bort till matsalen. De rör sig likadant. Som en hord robotar dirigerade av de uniformerade vakterna. Hängande huvuden, släpande steg, händerna knutna till hårda nävar av ilska, ånger, frustration. Flickan får sin frukost och sätter sig vid ett fönster. Normalt sätt så hade hon satt sig vid väggen eller i ett hörn där ingen stör men inte idag. Idag vill hon vara nära solen, nära den friska luften och allt det som väntar på andra sidan murarna. Hon äter snabbt upp den slemmiga havregrynsgröten med den plastsmakande hallonsylten och skjuter undan sin tallrik. Hon sätter upp sina armbågar på den gröna masonitskivan och låter hakan vila i händerna. Blicken får vandra fritt ut genom fönstret och tankarna får vandra fritt i hennes huvud. Hon skulle aldrig erkänna det för sig själv och absolut inte för någon annan men i sitt hjärta känner hon det. Det där farliga, förgörande, underbara. Hopp. Hon sitter där i timmar. Ända tills en vakt kommer fram till henne och bryskt tar tag i hennes arm. Leder henne ut. Det är inte tillåtet att sitta och dagdrömma när fångarna från block C ska städa och diska i köket. Inte ens om det är personens sista dag innanför murarna.

Vakten släpper försiktigt sitt järngrepp när matsalsdörrarna slagit igen och någon låst dem inifrån. Han håller endast ut en arm strax över hennes axlar. En arm som är beredd. Att greppa på nytt, slå till, trycka ner. Om hon skulle få för sig att börja springa till exempel. Eller attackera honom. Men flickan är inte dum. Så många dagar hon motstått frestelsen att skrika, riva och klösa för att göra sin röst hörd. Hon ska nog kunna motstå även denna dag. Så hon bara ler lite för sig själv. Tvingar sina fötter att gå i takt med vaktens och tänker att snart, snart får hennes fötter gå själva. På asfalten i radhusområdet, på en skogsstig i regnet och i den varma sanden på någon strand utan att två stenhårda kängor klampar precis intill.

Först får flickan träffa fängelsepsykologen. Hon heter Ewa och flickan har träffat henne nästan varje dag sen hon kom hit. Ewa har stinkande, döda pelargoner i en röd plasthink på sitt kontor. Döda pelargoner och flickans öde i sina händer. Det är hon som bestämmer om flickan är redo att möta samhället igen. Om hon är lämplig för frigivning. Visserligen med övervakning och anmälningsplikt till myndigheterna men ändå. Frigivning. Många gånger har flickan undrat hur man ska bete sig för att vara lämplig. Vad man ska säga, göra, hur man ska reagera. Hon har inte hittat något svar men det kanske inte finns något heller. Hon har skött sig bra i fängelset. Gjort det hon ska, inte bråkat med någon, vare sig med vakter eller med andra fångar. Idag pratar hon inte med Ewa om hur det är i fängelset. Istället pratar de om hur det ska bli att komma ut. De har haft sådana samtal ett antal gånger nu, sedan det för sex månader sen först började talas om en möjlig frigivning. Sex månader är en lång tid. De har hunnit med många samtal och flickan känner sig förberedd för det som snart ska ske. Inte helt lugn inför det men ändå, förberedd.

Efter besöket hos Ewa slussas flickan vidare mellan läkare, gruppsamtal och så slutligen, till utskrivningsrummet. Vakten som hämtade henne i matsalen har följt henne hela dagen. Han heter Thomas och jobbade förut som snickare. Han tröttnade på det. Ville jobba ”lite mer med människor”. Så hade han sagt. Flickan hade tänkt för sig själv att det var väl inga människor här inne. Bara monster.

Utskrivningen tar ytterligare några timmar av den första dagen i hennes nya liv. Papper ska fyllas i och utlåtanden dubbelkollas. Det som tar längst tid är dock ombytet. Flickan får vara ensam i ett litet omklädningsrum. Hon får med sig en brun papperspåse dit in. Hon lägger den

på träbänken innanför dörren och låter den orangea overallen glida av i en hög på golvet. Det finns en dusch därinne och hon börjar tvätta sig. Gnuggar håret med schampo så att stora tovor fastnar i fingrarna, tvålar in sig om och om igen tills tvålen har krympt och blivit så liten att den försvinner ned i avloppsbrunnen när den slinker ur hennes grepp. Hon låter det ljumma vattnet skölja bort allt skum och drar sedan åt kranen. Står där en stund. Låter luften torka hennes kropp tills hon skakar av köld. Då tar hon handduken, torkar sig ordentligt och sjunker ned på bänken.

Bredvid påsen. Hon tittar på den. Korsar armarna hårt över bröstet och stirrar på den. Ihärdigt och länge, som för att se igenom det bruna pappret. Hon vet vad som finns däri. Hur många gånger har hon inte fantiserat om det här ögonblicket, då hon ska få tillbaka en del av sig själv. Så som hon var. Innan hon blev den hon nu är. En fånge. Men en tanke har smugit sig in i hennes huvud och blivit fast där. Den har kommit till henne i hennes drömmar och gjort att hon vaknat av sina egna panikslagna skrik. De kläder som ligger i påsen är de hon hade när hon kom hit. Då var hon någon hon nu helst av allt vill glömma, en mördare. Ofrivilligt visserligen, det har domaren avgjort men det orsakar ändå den klump i magen som växer sig större. Den som kryper upp i halsen, hindrar henne från att andas normalt och ibland får henne att spy. En mördares kläder ligger i påsen och en mördare, det är hon inte längre. Kläderna är också någon annans kläder tänker hon. De är kläder som tillhörde en flicka som var svag. En flicka som var livrädd och begick ett misstag. En flicka som tog sitt straff och inte ljög för någon, som var stark när hon gjort något svagt. De tankarna tvingar flickan sig själv att upprepa med hög röst då hon tillslut river upp påsen och klär sig. Ljusa jeans, svart t-shirt och rödrutig blus. Några djupa andetag och så ut från det lilla rummet och tillbaka till utskrivningsdisken.

Damen på andra sidan glaset tar emot den ihoprullade overallen utan ett ord och räcker fram ett sista papper. På pappret finns information om vilka villkor som gäller för utskrivningen och vilka konsekvenser det kan få om flickan bryter mot något av dem. Hon läser dem och tittar sedan upp och ber kvinnan om en penna. Hon skriver under på den prickade raden och vänder sig sedan mot vakten. Han följer henne ut genom den första dörren och genom en lång korridor. Låser upp här och där och anropar någon för att få koder då det behövs. Till sist kliver de ut i friska luften och går tillsammans mot det yttersta stängslet.

Det är nära att flickan börjar skratta när de närmar sig. Det är så löjligt nära nu att hon inte vet hur hon ska reagera. Känslorna åker bergochdalbana i hennes kropp och ett litet leende formar hennes mörkröda läppar. Flickan följer handen med blicken. Vaktens hand. Thomas hand. Den som greppar nyckelknippan, låser upp fyra lås och en säkerhetskedja till grinden i stängslet och håller den öppen för henne. Ett ”lycka till”, ett leende och en klapp på axeln. Så gör hon det. Lyfter sin vänstra fot från marken, låter den glida över den låga tröskeln och möta marken på andra sidan. En fot på utsidan, en kvar innanför. Hon skyndar sig att flytta ut den högra också, innan någon ångrar sig och tvingar henne tillbaka in. Grinden går igen med ett tyst klickljud bakom henne och hon börjar gå. Bort från fängelset, mot parkeringsplatsen och hennes väntande familj.

Flickan som nu är fri, kramar först sin bror. Han luktar trygghet. Han doftar hav och rufsar om hennes hår. Hon sjunker in i den varma björnkram som kommer från hennes pappa. Han är stor, varm och mjuk. Pussar henne lätt på pannan och håller henne hårt. Hennes mamma gråter, håller henne länge och stryker henne över ryggen. De är hennes allt nu. De är allt hon behöver och allt hon vill ha. Skydd, trygghet och kärlek. Framtiden, den ser för första gången på ettusenfemtio dagar ganska ljus ut.